

Participatieverslag

Ontwerp-beleidskader zon op land gemeente Tynaarlo

Dit ontwerp-beleidskader zon op land is mede het resultaat van een participatietraject waarbij inwoners de mogelijkheid hebben gekregen om mee te denken over de spelregels waaraan dorpsprojecten en het energielandschap moeten voldoen. Hierbij hebben we voor de dorpsprojecten en het energielandschap twee aparte trajecten doorlopen.

Beide trajecten werden begeleid door de NMF Drenthe in samenwerking met Bureau Schokland en Water. Zij hadden de rol als onafhankelijke procesbegeleider (NMF Drenthe) en landschapsexpert (Schokland en Water). De gemeente was aanwezig en gaf waar nodig toelichting op de voornemens van de gemeente, het huidige beleid en de ambities met betrekking tot de opwek van hernieuwbare energie zoals opgenomen in de Omgevingsvisie.

Voorafgaand aan het participatietraject vond een werksessie met overheden plaats, waaronder het waterschap, de provincie Drenthe en beleidsambtenaren uit verschillende velden van de gemeente Tynaarlo. Ook een vertegenwoordiger van netbeheerder Enexis was aanwezig. Tijdens deze sessie werden de belangen van de verschillende partijen in beeld gebracht en werden koppelkansen opgehaald.

Daarnaast is er een groot aantal bestaande beleidskaders geconsulteerd. Ook deze zijn meegenomen in de afwegingen die tot het uiteindelijke ontwerp-beleidskader hebben geleid. De Adviesraad Platteland en Kleine Kernen is om advies gevraagd op het concept-beleidskader.

Participatietraject voor spelregels voor dorpsprojecten

Het participatietraject voor de dorpsprojecten bestond uit een online enquête, een startbijeenkomst, een excursie naar zonneweide Glimmen en twee zogenaamde zonnecafés. Dit zijn werksessies waarbij er werd ingezoomd op de drie uitgangspunten (maatwerk, mensenwerk, natuurlijk) en de betekenis daarvan voor inwoners en mogelijke dorpsprojecten.

De gemeente heeft breed gecommuniceerd over dit traject, onder meer via de huis-aan-huiskrant en via de gemeentelijke website. De deelname aan de werksessies viel helaas tegen. Als gevolg hiervan is de opzet van de participatiesessies aangepast.

Aan de enquête deden 96 respondenten mee. De resultaten zijn meegewogen bij het opstellen van de spelregels. In dit document is een aantal resultaten ter illustratie opgenomen.

De startbijeenkomst werd bijgewoond door 30 mensen. Tijdens de startbijeenkomst werden de opgave van de gemeente en het voorgenomen participatietraject nader toegelicht. Daarnaast deelden de leden van energiecoöperatie Zonnedorpen hun ervaringen bij het ontwikkelen van een eigen dorpszonneproject. Schokland en water verzorgde een presentatie over het landschap van Drenthe. Deelnemers deelden hun zorgen en ideeën. Tijdens de excursie naar Zonneweide Glimmen zetten de leden van de lokale energiecoöperatie het proces uiteen dat zij doorlopen om tot een eigen zonneweide te komen. Ook lieten zij zien hoe het park landschappelijk is ingepast en hoe er meerwaarde voor natuur is gerealiseerd.

Vervolgens zijn er twee zonnecafés georganiseerd waarbij de drie uitgangspunten werden besproken. Het programma van de twee zonnecafés was hetzelfde. Het eerste zonnecafé werd georganiseerd in Paterswolde, het tweede in Zuidlaren. Dit om mensen uit verschillende delen van de gemeente de kans te geven om te participeren.

Participatietraject voor spelregels voor het energielandschap

Het participatietraject voor het energielandschap bestond uit een startbijeenkomst, een excursie naar de Energietuin Assen Zuid, een bezoek aan het zoekgebied (fietsexcursie) onder leiding van Bureau Schokland en Water en twee werksessies rond de uitgangspunten. Daarnaast is er een extra informatiebijeenkomst georganiseerd om het gemeentelijk beleid nader toe te lichten.

De deelnemers aan deze sessies waren voornamelijk direct omwonenden. Daarnaast namen de leden van de werkgroep energieopwek van de ECDA (Energiecoöperatie Drentse Aa) deel. De excursie aan de Energietuin Assen Zuid viel letterlijk in het water door hevige regen. Desalniettemin waren er een paar deelnemers. Een andere groep omwonenden heeft de energietuin zelfstandig bezocht.

In het zoekgebied is een aantal ontwikkelaars actief op zoek naar mogelijkheden voor zonneparken. Voor ontwikkelaars en grondeigenaren, waaronder agrariërs, biedt een zonnepark kansen voor een toekomstbestendig bedrijf. De gemeente heeft daarom ook met hen gesproken om input op te halen voor het beleidskader.

Reacties van inwoners

Tijdens het participatietraject voor het energielandschap kwamen bewoners met een groot aantal vragen en opmerkingen over zonneparken in het zoekgebied. De meeste van deze vragen zijn tijdens een extra bijeenkomst op 2 juli 2025 door de gemeente beantwoord. De vragen en antwoorden zijn vastgelegd in de verslagen van deze sessie en de overige participatiesessies. Deze verslagen zijn gedeeld met de deelnemers. Hieronder volgt een opsomming van de reacties.

Participatieproces rond de Omgevingsvisie

- Bewoners voelen zich overvallen door het feit dat hun leefomgeving in de Omgevingsvisie is aangewezen als zoekgebied voor zonneparken. Deze omwonenden waren bij aanvang van het participatieproces voor het beleidskader zon op land niet op de hoogte van de Omgevingsvisie en het daarin aangewezen zoekgebied en voelden zich 'overvallen' toen zij een uitnodiging ontvingen voor het participatietraject voor het beleidskader. Bewoners vinden dat zij onvoldoende zijn meegenomen in het proces rond de omgevingsvisie waarin het zoekgebied is aangewezen. Zij zijn van mening dat de gemeente inwoners actief aan de voorkant had moeten betrekken over het voornemen om het zoekgebied in het voorontwerp-Omgevingsvisie op te nemen. In de fase van voorontwerp en ontwerp van de Omgevingsvisie waren inspraakperiodes waarbij zienswijzen konden worden ingebracht.
- Enkele bewoners van het zoekgebied hebben wel een zienswijze ingediend n.a.v. de ontwerp Omgevingsvisie, maar deze reacties gaven geen aanleiding om de Omgevingsvisie aan te passen.

Zoekgebied

- Bewoners vragen zich af waarom er is gekozen voor een gebied waar zoveel mensen wonen. Er zijn in de gemeente ook plekken waar niemand last heeft van een zonnepark.
- Bewoners vragen zich af of het zoekgebied kan worden herzien.
- Bewoners vragen garanties dat het zoekgebied in de toekomst wordt ontzien van overige ontwikkelingen (na 2030).

Verdeling noordelijk en zuidelijk deel zoekgebied

- Bewoners geven aan dat in het zuidelijk deel geen mensen wonen. Waarom dan niet alle panelen in dit deel?

Ontevredenheid over het beleidsproces

- Bewoners denken dat er al concrete plannen zijn en dat de gemeente hiervan af weet. Waarom doorlopen we dan nog een participatieproces voor een beleidskader? Ze vragen zich af of er al afspraken zijn tussen de gemeente en ontwikkelaars (en grondeigenaren) of dat de gemeente ontwikkelaars naar grondeigenaren hebben gestuurd.
- Uit een KRO-programma uit 2018 zou volgens bewoners blijken dat de gemeente een projectontwikkelaar naar een boer heeft gestuurd.

- Bewoners geven aan dat de gemeente grondposities in het zoekgebied heeft en met overtollige grond zit. Daarom worden er nu deze plannen gemaakt.
- Bewoners geven aan dat er duidelijk geen draagvlak is in en rond het zoekgebied en vragen zich af waarom de gemeente dan toch door gaat? Waarom wordt er niet beter geluisterd?

Voortschrijdend inzicht

- Bewoners vragen zich af waarom wordt er geen rekening gehouden wordt met voortschrijdend inzicht en nieuwe ontwikkelingen die na de vaststelling van de Omgevingsvisie hebben plaatsgevonden. Dit zou kunnen leiden tot nieuwe potentiële locaties, bijvoorbeeld op plekken waar boeren stoppen met hun bedrijf. Concreet wordt hierbij verwezen naar onder meer Ydermaden. Hier heeft Prolander al grond opgekocht. Ook op andere plekken zijn er volgens bewoners mogelijkheden.

Aangescherpte voorkeursvolgorde en de zonneladder

- Bewoners vragen zich af waarom de aangescherpte voorkeursvolgorde niet van toepassing is op het zoekgebied.
- Het rijk wil het niet meer, waarom de gemeente dan nog wel?
- bewoners geven aan dat het om goede landbouwgrond gaat in het zoekgebied.
- Bewoners vragen zich af wat de gemeente al heeft gedaan om de bovenste twee treden van de zonneladder te benutten en waarom hier niet als eerste op wordt ingezet.

Netcongestie

- Bewoners vragen zich af of er wel ruimte is op het elektriciteitsnet.
- Immers, bedrijven zetten de panelen uit vanwege de negatieve energieprijis.
- Bewoners en ondernemers vragen zich af waarom het niet mogelijk is om voor zon op dak een aansluiting te krijgen en dat er wel ruimte is voor een groot zonnepark.

Kabel

- Bewoners doen de suggestie om een kabel aan te leggen met beperkte capaciteit zodat er in de toekomst niet extra zonneparken bij kunnen komen.

Haalbaarheid

- Inwoners vragen zich af of een zonnepark nog wel rendabel is en vragen zich af waarom hier belastinggeld aan wordt besteed.

Landschap

- Bewoners vragen zich af hoe een zonnepark kan bijdragen aan de versterking van het landschap. Zij zien een zonnepark niet als zodanig.
- Het voorbeeld energietuin Assen Zuid is volgens bewoners niet haalbaar in het zoekgebied.

- Het gebied maakt onderdeel uit van het Drentsche Aa gebied. Hoe is het mogelijk dat hier een zonnepark is toegestaan?

Houding grondeigenaren en projectontwikkelaars

- Bewoners geven aan dat grondeigenaren en projectontwikkelaars al lang bezig zijn met het maken van plannen en ontwerp.
- Zij vragen zich af of de plannen/ontwerpen van de projectontwikkelaars wel passen in het toekomstig beleidskader.

Vliegveld

- Bewoners vragen zich af of een zonnepark überhaupt wel mogelijk is in het zoekgebied in verband met de ligging ten opzichte van het vliegveld en vragen de gemeente dit te onderzoeken.

Business case sociaal zonnepark

- Bewoners willen graag inzicht in de business case van het sociaal zonnepark.

Overlast voor mens en natuur

- Bewoners geven aan dat een zonnepark zo dicht bij een waardevol natuurgebied en bij woningen overlast geeft en schadelijk is voor dieren en mensen.
- Bewoners willen geen zicht hebben op zonneparken.